

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het Wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een Angstig Avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — 328. De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 320. Neel's Avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het Beleg van den Ravenburg. — 344. Een Avontuurlijke Vacantie. — 345. De Vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegheem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders Helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De Jonge Kolonist. — 358. De Herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 363. De Durver in de Prairie. — 364. De jonge Hovenier. — 365. De sluwe Goochelaar. — 366. De valsche Boudewijn. — 367. De zonderlinge Bezoeker. — 368. De schrik van het Dorp. — 369. De Plaaggeest. — 370. Bij de Eskimo's. — 371. Ewyn, de lijfelgene. — 372. De eenzame Hoeve. — 373. Het schot in den Avond. — 374. De Stiefmoeder. — 375. Gescheiden Vrienden. — 376. Het Avontuur der Kerstzangers. — 377. Hoogmoed gebroken. — 378. De Cirkusjongen. — 379. Uit het Cirkus. — 380. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 448.

A. HANS

Het Verlaten Schip

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

HET VERLATEN SCHIP

I.

Het was een koude Januariochtend. Het had eerst gesneeuwd en nu vroom het, dat het kraakte.

Schipper Berends kwam uit zijn kajuit. Hij snoof eens tegen de ijzige lucht en trok zijn sjerp vaster om den hals. Dan keek hij naar de lucht en het wijde land. Ginds rees de halletoren van Nieuwpoort met zijn vijf spitsen. Tegen den einder bemerkte hij de drie torens van Veurne: dien van de Sint-Niklaaskerk, het kleintje op het hooge dak der Sint-Walburga en het belfort.

— Ik moet me haasten, als ik nog aan het Moerhoekje wil geraken, zei schipper Berends. Er is al ijs in de vaart. En 't beste ware toch, dat we aan 't Moerhoekje invroren.

't Was een plekje aan een vaart in Veurne-Ambacht. Dicht bij stond de kleine Moerehoeve, waarop de ouders van vrouw Berends woonden. En daar verbleven ook twee van hun kinderen bij grootvader en grootmoeder en tante Judith.

Die kinderen konden aldus regelmatig naar school gaan.

Berends had niet ver van Nieuwpoort overnacht. Wilde hij 't Moerenhoekje bereiken, dan moest hij opschieten, anders zou het kanaal dicht vriezen. Het schip was leeg. Een handelaar te Nieuwpoort durfde gisteren geen vracht meer inladen, omdat men vorst voorspelde en de goederen dus te lang onderwege zouden blijven.

Natuurlijk wist niemand hoe lang het zou winteren. Het kon eenige dagen zijn, maar ook eenige weken. In elk geval kon Berends het best aan 't Moerenhoekje liggen.

— Dan logeeren we bij vader en moeder op de hofstede en hebben we een aangename vacantie, had zijn vrouw gezegd.

En de kinderen, Leon en Mathilde, zouden dat ook heerlijk vinden.

Berends stapte aan wal. In een herberg verbleef Miel, de ketser, wiens paard het schip « De Hoop » tot hier had gebracht.

Miel zat smakelijk te eten bij de ronkende kachel.

— 't Zal rap gedaan zijn met varen, zei hij tot Berends. Het vriest al baksteen, hé!

— Ja, maar ge kunt me wel naar 't Moerenhoekje brengen. Veel ijs is er nog niet. Als we dadelijk vertrekken, geraken we er zonder moeite rond den noen.

— Ha, dan zijt ge bij de ouders van uw vrouw, sprak de waardin, die Berends goed kende.

— Dat is het juist! We trekken naar den wal zoolang het wintert... en we zitten warm onder het strooien dak...

— O, ik ben seffens klaar, hernam Miel. Er is wat ijs, maar het schip is leeg. Een paard is genoeg...

Berends keerde aan boord terug. Zijn vrouw zat in de kajuit en kleepte de kleine Barbara, die pas drie jaar was en nog bij de ouders verbleef.

— Maria, we vertrekken dadelijk, zei Berends.

— Het kan dus nog?

— O ja...

— Gelukkig!

— Morgen zou het te laat zijn. 't Is goed dat we gisterennamiddag nog van Nieuwpoort weg gevaren zijn. We moeten nu niet meer versassen, dat vraagt altijd veel tijd.

— Met den noen zijn we bij vader en moeder en bij Leon en Mathilde. Wat zullen de kinderen blij zijn!

— Ja... En wij zullen warmer op het hof zitten, dan tusschen het ijs. Ik heb er al moed op!

— Dat geloof ik. Och, een beetje vacantie zal

ons deugd doen. Het is toch elken dag slaven, het heele jaar door.

— Dat is zoo! Als het maar niet te lang wintert, want dan komt er niets in de beurs. Ik ga weer naar boven. De ketser zal dadelijk hier zijn. We mogen geen tijd verliezen.

— Als ik helpen moet, roept ge me maar... Onze kleine Barbara is ook blij, dat ze naar grootvader en grootmoeder mag, en met Leon en Mathilde zal spelen.

Berends begaf zich aan dek en maakte alles voor de afvaart klaar. Weldra kwam Miel, met zijn paard. Eerst hielp hij Berends om twee ijzeren platen voor aan het houten schip te bevestigen. Die moesten de boeg beschermen tegen ijschotsen. Dan werd het paard aan de lijn gespannen; kortom, spoedig was « De Hoop » aan het varen. Een nog dunne laag ijs spleet open voor de boeg.

Vrouw Berends kwam eens kijken.

— 't Gaat best, zei haar man. Blijf beneden, Maria, want er staat een scherpe wind. En het zou triestig zijn, moest ge bij vader en moeder ziek te bed liggen.

— Jan, zoo'n suikerpopje ben ik toch niet he! Ik kan wel tegen een stootje.

— God zij geloofd, ge zijt gezond en sterk en een goede hulp voor mij. 't Is echter vandaag

een wind, waarin harde vorst zit. En ge komt uit de warme kajuit.

— Knoop zelf uw sjerp over uw ooren.

— Ja...

Vrouw Berends keerde in de kajuit terug.

Het was een eenzame tocht op het kanaal. Het land aan weerskanten lag als verlaten. Hier en daar stond een hoeve tusschen kale boomen. Uit den schoorsteen steeg rook. Overal werd nu flink gestookt.

— Vanavond zitten we op de hofstede gezellig bij de kachel te praten, dacht Berends, en dat gaf hem een blij gevoel.

Hij was in een echte vacantiestemming. En ja, een tijdje rust zou hem en zijn vrouw veel goed doen.

Ginds in de verte naderde er nog een vaartuig.

— Die schipper wil zeker naar Nieuwpoort, dacht Berends. Het schip is geladen. En dan heeft men de vracht gaarne op de bestemming. 't Is goed, dat er twee paarden aan de lijn staan.

Bij het voorbij varen moest men voorzichtig zijn.

— Nog naar Nieuwpoort? vroeg Berends.

— Ik hoop er te geraken. Ge hebt den weg al open gemaakt, antwoordde de andere schipper.

Berends vertelde, van waar hij dien morgen weg gevaren was.

— O, dan kom ik er nog, zei zijn kollega te-

vreden. Ik heb een lading voor Nieuwpoort....
Moet gij nog ver?

— Naar 't Moerenhoekje. Daar woont familie.

Ze wenschten elkaar goede reis.

Nu ging het voor Berends ook gemakkelijker, daar er een vaargeul open was.

Zoo wat om één uur, riep Berends den ketser toe te stoppen. Het schip had het Moerenhoekje bereikt.

— Hier is het een geschikte plaats om te liggen, zei Berends tot Miel.

— Ja, antwoordde deze.

Toen het vaartuig flink aan den wal bevestigd was, sprak de schipper tot den ketser:

— Dek uw paard en kom aan boord eten. Dan kunt ge straks dubbel tegen de koude.

— Dat is een goed gedacht, riep Miel welgezind uit. De winterlucht geeft honger.

Vrouw Berends kwam weer eens aan dek.

— Zijn we er? vroeg ze.

— Ja, antwoordde Jan.

— O, ginder zie ik het dak van ons hof.

De schipper staarde over de witte vlakte. De ouderlijke boerderij stond een tiental minuten gaans het land in.

— Moesten Leon en Mathilde het weten, ze zouden rap naar hier komen lopen, hernam ze.

— Ze zullen al naar school zijn.

— Ja... Maar ze weten dat we komen.

— 't Is drie maanden geleden dat we er nog geweest zijn.

— Een heelen tijd elders gevaren? vroeg Miel, die zijn paard tegen den kouden wind beschermd en het een voederzak onder den kop gebonden had.

— Ja, we hadden nog al vrachten van Antwerpen naar Brugge! Nu kregen we een lading naar Nieuwpoort. Dat trof goed, antwoordde Berends.

Ze gingen in de kajuit, en de schipperin diende het noenmaal op, eerst krachtige warme erwtensoep, en dan aardappelen met roode kool en worst.

Miel smulde heerlijk. Na het eten rekende Berends met hem af en gaf hem nog een extra fooi, zoodat de ketser zeer tevreden vertrok.

De schipper had nog wat werk. Het vaartuig zou nu verlaten worden. Alles werd gesloten. Maar het was hier een veilige streek.

Vrouw Berends had het een en ander in een valiesje gepakt. De kleine Barbara werd warm ingeduffeld.

Om half drie gingen ze aan wal.

— Zie het open water is al weer toegevroren, zei Berends. Tegen den avond kom ik nog eens terug om het ijs rond het schip stuk te stooten. Anders perst het te veel.

Ze volgden nu een reeds hard bevroren binnenweg, en tien minuten later bereikten ze de kleine hoeve van baas en bazin Vinke, de ouders van de schipperin.

De dochter, die nog thuis woonde, « tante Judith » zag hen naderen en snelde verheugd naar buiten.

— Ha, ge zijt daar toch! riep ze. Wel gekomen, Jan en Maria! En ons Barbaratje ook!

Ze begroette haar zuster en schoonbroer, en nam het kind in de armen.

— We waren al bang, dat ge niet meer tot hier zoudt geraken, vervolgde ze. Het begon gisteravond al met eens zoo hard te vriezen.

— We zijn nog juist bij tijds, zei Berends. En is alles wel met vader en moeder en de kinderen?

— Allemaal gezond! Leon en Mathilde zijn naar school.... Ze konden niet over uw komst zwijgen...

Vader en moeder Vinke ontvingen hun dochter, schoonzoon en kleinkind met innige blijdschap.

Berends sprak over de reis en hij had nu zulk een veilig gevoel.

Ongeveer een uur later stormden Leon en Mathilde binnen, blozend van de winterkoude en ook van vreugde. Dat was een heerlijk weerzien. En moeder haalde uit haar valies lekkers, en een

pop, een bouwdoos en eenige boekjes, wat de pret nog verhoogde.

De schemering kroop al over het land en dan door de vensters in de ruime boerenkeuken. De kachel snorde, als ware ze ook tevreden over de gezelligheid hier binnen.

— Nu moet ik nog eens naar boord, zei Berends. Ik dien het ijs rond mijn schip stuk te stooten.

Leon wilde mee, en blij babbelend vergezelde hij zijn vader.

Toen ze terugkeerden had tante Judith appellen gebakken. Het was feest op de hoeve. En dien avond kon moeder Berends weer eens zelf haar kinderen warm toestoppen onder de dekens.

De bloemen stonden reeds op de vensters van de slaapkamer. Ja het vroom hard, en de Winter heerschte.

Den volgenden dag konden de kinderen baantje glijden op de grachten bij de hoeve. Vader ging weer eens naar het verlaten schip. Hij had nu moeite om het ijs rond het vaartuig te breken.

Twee dagen later reed men al schaatsen op de vaart en het was een vroolijk tooneel. Ook Berends bond de schaverdijnen onder en reed naar Veurne. Het was plezierige en gezonde sport. En hoe welbehaaglijk zat hij dan 's avonds bij de kachel. Hij genoot nu echt van zijn vacantie,

Dat deed ook moeder. Het was haar een genoeg Judith te helpen in huis en in den stal, want al was ze nu een schipperin, toch kende ze nog het boerenbedrijf.

Het leek dan na den arbeid wel elken dag feest. Tante Judith bakte wafels. Geburen kwamen op bezoek. Er werd vroolijk gepraat en hartelijk gelachen. De kinderen speelden op het ganzenbord met moeder, tante en soms deed ook grootmoeder mee. Of men haalde de lottodoos voor den dag, of het dominospel. O, neen, men verveelde zich niet op de eenzame hoeve!

Zoo ging een week voorbij. Toen veranderde het weer. De sneeuw smolt; het water sijpelde van het dak.

— Dooi, zei grootvader. Maar ik geloof niet dat ze zal doorwerken. De wind is zoo veranderlijk.

En werkelijk na twee dagen wak weer, vroor het opnieuw. Leon en Mathilde vonden dat zeer plezierig. Nu zouden vader, moeder en Barbara nog langer blijven. Kinderen denken zoo niet aan het lijden, dat de Winter voor anderen brengt...

Men reed opnieuw schaatsen...

— Als de vakantie toch maar niet te lang duurt, zei Berends.

II.

Zekeren avond kwam Bellens, een buurman, op bezoek.

— Hebt ge het al gehoord, dat er vannacht gestolen is geworden? vroeg hij.

Ieder schrok. Dat nieuws klonk zóó akelig en verstoorde het veilig gevoel.

— Ja, op de hoeve van Ketels, zijn hennen weggehaald en bij Roemen is men in den aard-

appelkelder gebroken, vervolgde Bellens. Heel veel is er wel niet geroofd, maar het kan een begin zijn.

— 't Is misschien door menschen die gebrek lijden, meende Berends.

— Hier in den omtrek is er geen armoede, beweerde Bellens. Drie, vier families, die het niet breed hebben, worden goed geholpen en ook zij zijn eerlijke menschen. De dieven moeten van elders komen.

— 't Zullen dan toch geen beroepsdieven zijn, sprak Berends. Die stelen geld. Laten we ons niet ongerust maken.

— De gendarmen zijn verwittigd, en ze zullen op ronde gaan, zei Bellens.

Den volgenden morgen zag men een gendarm, die langs de wegen schouwde, want men had veeren gevonden van gepluimde kiekens en dat kon een spoor zijn om na te gaan, welken weg de dieven gevolgd hadden. Er waren dien ochtend wier nieuwe klachten ontvangen. Men had op een hoeve nu uit de keuken, brood en hesp weggehaald. Dat was reeds brutaler.

— Jan, zoudt ge niet eens naar boord gaan, om te zien of alles nog goed gesloten is? vroeg vrouw Berends aan haar man.

— Bah, die kerels weten toch wel, dat er op een verlaten schip geen buit is. Met meubels, touwen of zeilen zullen ze niet gediend zijn. De

kerels schijnen alleen levensmiddelen te kapen.

— Ik ben toch niet gerust...

— Wel, ik moet het ijs breken en zal wel eens kijken, beloofde de schipper.

In den namiddag stapte hij naar de vaart. « De Hoop » lag er rustig als altijd. Aan dek scheen niets veranderd.

Berends ging aan boord. Toen schrok hij toch. De sluiting van zijn kajuit was verbroken.

— De schelmen zijn hier dan toch geweest, mompelde hij nijdig. Wat hebben ze gestolen?

Hij trad binnen en gilte van schrik... Op den grond lagen twee mannen.

— Ha, de dieven komen hier slapen! zei Jan bij zich zelf. Maar wat is er een benauwde lucht. Ik zou zelf onpasselijk worden.

Hij moest snel buiten en liet de kajuit wijd open. Hij ademde diep de frissche lucht in.

De schipper herstelde zich van zijn schrik... Toen flitste hem een akelige gedachte door het hoofd. Hij beefde er van. Zouden die twee mannen wel slapen? Lagen ze daar niet dood, gestikt door kolendamp, dien hij geroken had?

— Mannen! riep hij luid.

Maar hij kreeg geen antwoord. Toen er veel frissche lucht in de kajuit gedrongen was, trad Berends weer binnen. Nu keek hij aandachtiger naar de twee mannen. Hij schrok van hun ge-
laatsuitdrukking.

— Ja, ze zijn dood! 't Is vreeselijk, sprak hij diep onder den indruk. Het best is, dat ik dadelijk naar het dorp loop. Alleen kan ik niets doen.

Het was of hij nu angstig zijn eigen schip ontvluchtte. Haastig begaf hij zich naar het dorp, welks hooge vijfspitsige toren boven het wijde land verrees. Berends wist waar de burgemeester woonde. Deze was thuis en ontstelde ook van de akelige boodschap.

— Dat zullen de dieven zijn, zei hij. Die mannen hebben levensmiddelen gestolen en loeerden op uw schip, dat ze verlaten vonden. Zeker twee landloopers. Ze zullen hard gestookt en de kajuit geheel dicht gesloten hebben. En zoo stikten ze door kolendamp. Zulk een ongeluk gebeurt dikwijls op een schip. We zullen er eens heen gaan en den veldwachter en den dokter meenemen. De dokter kan natuurlijk niets meer doen. Ik zal ook aan de gendarmen telefoneeren.

De veldwachter was op het gemeentehuis en de dokter bij een zieke. Het duurde een kwartiertje eer men vertrekken kon. Eenige dorpeelingen hoorden wat er gebeurd was, en liepen mee.

Zoo kwam men aan het eenzame vaartuig. De veldwachter hield de nieuwsgierigen op afstand. De burgemeester en de dokter klommen met Berends aan boord, en traden de kajuit binnen.

— Dood, zei de dokter.

Die bevestiging klonk toch akelig.

— Gestikt door kolendamp, vervolgde de dokter.

— Een stuk gebraden kieren, brood, een aangesneden hesp, restjes van aardappelen, we moeten niet meer twifelen... zij waren de dieven, sprak de burgemeester, en hij wees naar het voedsel.

De anders zóó zindelijke kajuit van moeder Berends zag er nu wanordelijk uit.

— Ja, ja, de dieven hebben uw verlaten schip voor een logement genomen, hernam de burgemeester. En ze haalden op de hofsteden eten en niet van het slechtste. Hier smulden ze.

— Ze zullen 's avonds laat even uitgegaan zijn, om te stelen, en over dag zich ergens in een schuur schuil gehouden hebben, meende Berends. Overdag kunnen ze niet aan boord geweest zijn. Ik kwam elken dag om het ijs stuk te stooten.

— En gingt ge in de kajuit?

— Neen, maar ik zou de schoorsteenpijp toch hebben zien rooken.

— Ja, dat is waar...

— Als ze 's avonds gestolen hadden, en het voor den nacht in de schuur te koud was, trokken ze naar mijn schip.

— Zoo is het wel geweest, hernam de burgemeester. Ze stookten flink de kachel. De asch

ligt er rond. Ze hebben hier een matras gesleurd. kijk maar... om dicht bij het vuur te slapen en, slapend, zijn ze den dood ingegaan.

Twee gendarmen kwamen per fiets aan. Een van hen teekende het een en ander op. Berends moest inlichtingen geven, zijn naam, dien van het schip, en meedeelen, wanneer hij het vaarttuig verlaten had en hoe hij de lijken aangetroffen had.

Op de dooden vond men geen papieren.

De veldwachter kwam nu ook eens kijken, terwijl een der gendarmen het volk terug drong.

— Ik ken die mannen, zei de veldwachter opgewonden. Ja, ja, ze hebben verleden Zomer op het land van Roemen gewerkt waar nu gestolen is geworden. Ze voerden niet veel uit. Ik heb nog last met hen gehad, want ze verteerden hun geld in drank, en maakten lawaai... Ze moeten van Ieperen zijn of die kanten. Roemen zal het wel weten.

De burgemeester zond iemand om Roemen, een landbouwer, die dicht in de buurt woonde. Verwonderd kwam de man naar het schip.

— Manten en Wiezen, zei hij toen hij een blik op de dooden had geworpen. Ja, ik herken ze seffens... Ze hebben verleden Zomer tarwe gepikt, maar na een week joeg ik ze weg. Het zijn Ieperlingen. Hun liefste werk was drinken. Twee

landloopers, die nu weer eens naar hier afgezakt waren, want ze kenden er den weg.

— We moeten ze laten liggen, tot het gerecht verwittigd is, besliste de burgemeester. Ik zal naar Veurne telefoneeren.

Ene der gendarmen bleef aan boord, want veel nieuwsgierigen zouden wel eens gaarne op het schip geklommen zijn.

Berends ging naar de hoeve van zijn schoonouders. Baas Vinke stond aan de poort.

— Ik zag zooveel menschen naar de vaart loopen. Is er iemand door het ijs gezakt? vroeg hij.

— Neen, het is heel wat anders, en Berends deelde mee, wat er op zijn schip gebeurd was.

Voorzichtig vertelde hij het dan ook aan zijn vrouw. Leon en Mathilde waren nog niet thuis.

— Laten we het voor de kinderen verzwijgen, zei moeder. Ik vind het al zoo akelig, dat het bij ons aan boord gebeurd is en ik durf niet gaan zien...

— Neen, ge moogt niet, sprak haar man. Het is te akelig!

De kinderen kwamen van school. Ze wisten het nieuws al. Immers het gansche dorp stond overhoop en men praatte druk over het geval.

Leon wilde dadelijk naar het schip gaan. Zijn ouders verboden het.

Berends keerde er alleen terug.

Nog steeds stonden er veel nieuwsgierigen. De burgemeester kwam weer met den gendarm, die het verslag opgesteld had.

— We hebben toelating van het gerecht te Veurne, om de lijken weg te halen, zei hij. Sessens komt er een voerman met een kar. En we kennen nu de juiste namen, door een knecht van Roemen. Het zijn inderdaad twee Iepersche landloopers. De ongelukkigen hebben zich zelf gestraft. Het is een vreeselijk einde.

Een kwartier later was de kar daar. Eenige mannen droegen de dooden van boord. De menschen stonden op de teenen en rekten den hals, om beter te kunnen zien.

De kar reed heen in den vallenden avond. De dooden waren met stroo bedekt. Men had ook de gestolen levensmiddelen meegenomen.

Berends deed de nu zóó sombere kajuit dicht. Het slot was verbroken. Morgen zou de dokter nog eens terug keeren, om de kajuit te ontsmetten.

De dieven waren alleen op deze plaats geweest. Overigens was alles aan boord onveranderd gebleven.

De nieuwsgierigen hadden den vaartkant verlaten. Er was nu niets meer te zien en de wind blies guur. Berends ging ook heen.

Eenzaam lag het schip daar. De sterren flonkerden en het vroor weer knap.

Op de hoeve werd dien avond druk over het drama gepraat. En Berends haalde vertellingen op van verstikkingsgevallen op schepen, waar men bij een kacheltje sliep en de boel dicht stopte.

III.

Den volgenden morgen werd de kajuit duchtig ontsmet en gereinigd. Berends deed het zelf, naar aanwijzingen van den dokter. Hij wilde niet dat zijn vrouw reeds aan boord kwam.

In den namiddag moest de schipper nog eens bij den burgemeester zijn, om een verklaring voor het gerecht te onderteekenen.

Er was weer ongewone beweging op het dorp. Men had er twee gendarmen gezien en verwachtte dus iets bijzonders.

Tegen drie uur kwamen er twee vrouwen, armoedig gekleed met een valen kapmantel. De veldwachter leidde ze naar het doodenhuisje op het kerkhof.

De eene was de moeder van Manten en de andere de vrouw van Wiezen. Ze hadden te Ieperen bericht ontvangen van het ongeluk. De burgemeester had hen verzocht over te komen.

De veldwachter opende het klein, somber gebouw. Dorpelingen drumden nader, maar de twee gendarmen drongen ze terug, een eind van

den kerkhofmuur. Omwonenden keken door de bovenramen.

De twee vrouwen gingen schuw binnen en zagen de dooden. Beiden begonnen te weenen. Ze waren hevig ontroerd.

— Daar liggen ze nu! kermde de vrouw van Wiezen.

— Ge herkent uw man? vroeg de veldwachter.

— O ja...

— En gij uw zoon? vervolgde hij tot de tweede.

— Ja, het is mijn arme Manten! Ik weet wel, dat hij niet wilde deugen, maar hij is toch mijn zoon, he! En zoo ongelukkig aan zijn eind geraakt! Het is met hem mis gegaan, toen zijn vader stierf. Manten was nog maar vijftien jaar. Ik moest elken dag uit werken. Hij liep langs de straat. En hij werd een kamaraad van Wiezen, die toch veel ouder was.

— Ja, 't is zoo, bekende de andere vrouw. Toen we trouwden, was Wiezen braaf en hij werkte hard. Maar dan ging hij drinken. Zijn baas joeg hem weg. Wiezen trok met Manten de stad uit. Ze doolden langs de wegen. Als hij thuis kwam, sprak ik zoo schoon, dat hij zich zou beteren. Soms had ik hoop; hij werkte aan de kaai. Och, het duurde maar een paar dagen. Dan was het weer drinken en de baan op. En ik

leed armoede met mijn twee kinderen. Ik heb een hard leven gehad met hem.

Ze boog zich over den doode.

— Wiezen, ge hebt veel misdaan jegens ons, vervolgde ze. Toch vergeef ik het u. God zij uw ziel genadig.

Zoo stonden die twee vrouwen hier gebogen onder hun smart. Ze waren te arm om de dooden naar Ieperen te laten vervoeren en de kosten der begrafenis te betalen.

De burgemeester kwam nu ook en weer moesten de twee vrouwen bevestigen, dat ze de dooden herkenden. Dit geschiedde in overeenstemming met de eischen der wet.

De vrouwen baden een wijle en dan gingen ze heen. De menigte keek ze meewarig na.

Berends sprak even met de ongelukkigen, en gaf ze een aalmoes. Hij had diep medelijden met hen. Hij wist het wel, hoe de drank veel gezinnen verwoestte.

* * *

Eenige dagen later viel de dooi in en nu was het gemeend. Het regende en er woei een kille wind. Het ijs smolt snel.

— Onze vacantie is voorbij, zei Berends. 't Is jammer, dat ze zoo gestoord werd door het drama aan boord.

Hij schreef naar Miel, den ketser, en vroeg

hem het schip te komen halen. Breends zou te Nieuwpoort wel een vracht vinden.

Leon en Mathilde waren bedroefd, toen ze van vader en moeder afscheid namen. Toch hadden ze een voorrecht boven veel schipperskinderen. Ze konden geregeld naar school gaan en waren als in een eigen thuis.

Vrouw Berends huiverde even, toen ze aan boord kwam en de kajuit binnen trad. Ze moest nu zoo sterk aan het drama denken. Maar de tijd zou die herinnering vervagen.

Miel, de ketser, kwam. Hij had de geschiedenis der landloopers in de gazet gelezen en moest er nu natuurlijk even over praten.

Manten en Wiezen waren op het dorp begraven.

« De Hoop » voer heen. Grootvader en tante Judith stonden op den oever te wuiven. Moeder stak Barbara omhoog. Leon en Mathilde waren naar school.

De zon brak door de grauwe wolken en scheen te willen voorspellen, dat de lieve Lente naderde.

DE EDELMOEDIGE INDIAAN.

Vele jaren geleden woonde op eenigen afstand van een Indianenstam in Noord-Amerika een Europeaan, Sullivan geheeten. Hij verachtte de Roodhuiden zoozeer, dat hij er geen ooit wilde toespreken of in zijn woning ontvangen.

Op zekeren avond na een warmen zomerdag zit Sullivan nog een poosje buiten een pijp te rooken, als hij onverwacht een Indiaan ziet aankomen.

Sullivan kijkt hem met norschen blik aan. De Roodhuid echter komt naderbij en vraagt hem om wat eten en nachtverblijf.

Sullivan had den armen Roodhuid moeten helpen. Dan had hij wat beschaving getoond. Maar daar dacht hij niet aan.

— Loop maar door, ik heb hier geen bedelaars noodig en vooral geen Indianen, zei hij op ruwen toon. Gij krijgt niets.

De Roodhuid, doodelijk uitgeput door honger en vermoeinis, sleept zich nog weinige schreden verder voort, tot hij ineenzakt, onmachtig nog een voet te verzetten.

Sullivan ziet het niet; bovendien wat gaan hem de Roodhuiden aan.

Gelukkig heeft zijn vrouw door het raam opgemerkt, dat de arme Indiaan daar vlak vóór haar woning is neergezegen. Zij snelt naar bui-

ten en verkwikt den vermoelden man met spijs en drank.

O, wat is Karkoetschi, zoo heet de Indiaan, dankbaar voor haar vriendelijkheid! Om harentwil zal hij op Sullivan geen wraak nemen.

Daarom haalt hij een bos reigerveeren uit zijn kled, reikt de langste er uit aan de vriendelijke vrouw over en zegt:

— Als de blanke man over de jachtgronden van den Indiaan rijdt, zal hij die op het hoofd dragen. Dan doet niemand hem kwaad.

Nadat hij dit gezegd heeft, gaat hij weg en is weldra in het donkere woud verdwenen.

Toen de herfst aankwam en daarmee de jacht-tijd was aangebroken, wilde ook Sullivan zijn geluk eens beproeven. Zijn vrouw was echter zoo voorzichtig, hem de reigerveer op de muts te naaien.

Sullivan was met een groot gezelschap gaan jagen aan de overzijde der rivier en had in het vuur van de jacht wat al te hard geloopt en daardoor zijn makkers uit het oog verloren. In geen velden of wegen kon hij iets van zijn tochtgenooten bespeuren. Hij ging voort en verdoolde. Intusschen begon hij door het vruchteloos heen en weer dwalen zeer vermoeid en hongerig te worden en dacht met schrik aan den naderenden nacht. Zou hij dien onder den blooten hemel moeten doorbrengen en zonder voedsel?

Maar wat nu? Daar komt een vervaarlijke buffel op hem toesnellen. Nog even heeft hij den tijd zijn geweer op te heffen en te mikken, maar hij brengt het dier slechts een lichte wonde toe.

Sullivan ziet den dood vóór oogen. Hij vreest door de horens van den buffel te worden opgenomen en vervolgens door de pooten van het dier te worden vertrapt. Zijn toestand was hachelijk.

Maar onverwacht komt er redding. Achter zich hoort hij een gewerschot waardoor de buffel, doodelijk getroffen, neerstort. Plotseling springt een Indiaan van achter het geboomte te voorschijn, die den buffel zijn jachtmes diep in het hart stoot.

Sullivan is gered, gered door iemand van dat volk, 't welk hij steeds zóó diep veracht heeft, door een Indiaan.

De Roodhuid neemt hem mee naar een Indianenkamp, dat op een paar uur afstand aan den oever eener rivier is opgeslagen. Daar krijgt hij een overvloedig maal van maïscoeken en wildbraad en spreidt men hem van dierenhuiden een zacht leger.

Den volgenden dag vroeg wordt Sullivan door zijn rooden vriend naar de kolonie der blanken geleid. Hij bedankt nu ook den Roodhuid in vurige bewoordingen.

— Geheel onbekend zijt ge me niet. Het is of

ik u vroeger meer gezien heb, voegde hij er aarzelend bij.

— Ja zeker, antwoordde de Roodhuid. Een half jaar geleden kwam ik doodelijk afgemat aan uw woning en smeekte om uw bijstand. « Ga weg, Indiaansche hond! » riep gij toen. En ik sleepte mij nog eenige schreden voort tot ik uitgeput neerviel.

— En toen heeft mijn vrouw u gelukkig hulp verschaft, nietwaar? vroeg Sullivan.

— Juist, hernam Karkoetschi. Ik zag uw reizigersveer. En om harentwil spaarde ik haar man. Ik had mij kunnen wreken, maar heb dat niet gedaan. Ik heb u onderkomen en spijs gegeven. Zoo deed Karkoetschi en als gij nu ooit weer een rooden man in nood ziet, doe dan hetzelfde. Vaarwel!

Sullivan had een goede les gehad.

— Die Roodhuid deed als een Christen en ik als een heiden, zei hij in zich zelf.

Hij vertelde het geval aan zijn vrouw. Dien nacht kon hij niet slapen. Sullivan moest altijd maar denken aan de les die hij van den Indiaan ontvangen had, en ook zijn haat jegens de Indianen.

De volgende dagen had hij nog geen rust. Hij voelde zijn schuld en hij beloofde aan God, dat hij een ander mensch zou worden.

Een week later reed hij naar het Indianen-

kamp. Hij vroeg naar Karkoetschi. Men bracht hem bij den Indiaan.

— Ik kom eens met u spreken, zei Sullivan. Ik ben waarlijk beschaamd over mijn vroeger gedrag. Voortaan wil ik als een goede Christen leven. Kom mij nu en dan bezoeken.

De Indiaan beloofde dit.

Hij en Sullivan werden goede vrienden. De roodhuid leerde nu het Christendom kennen. Dit maakte op hem zulk een diepen indruk, dat hij een missionaris werd onder zijn eigen volk.

LIEFDE ZOEKT LIST.

De Tower is een groote, akslige, sombere gevangenis in Londen. Hoeveel ongelukkigen hebben daar niet jarenlang gezocht om het verlies hunner vrijheid, tot ze eindelijk, als de kerker werd geopend, hun hoofd moesten verliezen op het schavot.

Zoo moest het ook lord Nathisdal gaan, die in de beruchte Staatsgevangenis was opgesloten, omdat hij in 't begin der 18de eeuw aan een opstand tegen de Regeering had deelgenomen.

— Nog maar 24 uur heb ik te leven, zuchtte hij op een somberen Maartschen dag, terwijl hij met de handen onder het hoofd zijn ongelukkig lot overdacht. En mijn arme vrouw en kinderen laat ik in armoede achter! Zij moeten ons voor-

vaderlijk kasteel verlaten en al wat het bevat, prijs geven. Hoe bitter hard is dat!

En terwijl hij zijn gelaat met de handen bedekt, druppelen de tranen hem uit de oogen.

— Ach, mocht ik mijn geliefden vóór mijn sterven nog eens zien, snikte hij.

Nauwelijks is deze wensch hem over de lippen gekomen, of de deur der cel wordt geopend en zijn vrouw treedt binnen, door twee dienstboden vergezeld. Ze schijnt in tegenwoordigheid van den cipier door droefheid geheel buiten zich zelf, terwijl zij onafgebroken een zakdoek vóór het gelaat houdt. Zoodra zij echter haar echtgenoot omhelsd heeft herneemt zij haar bedaardheid en fluistert hem toe:

— Ik kom niet om afscheid van u te nemen, maar om u te bevrijden. We zijn zoo wat even groot; ik heb er voor gezorgd dat de wachters mijn gezicht niet hebben gezien. Gij moet evenals ik, uw zakdoek vóór de oogen houden en u door deze beide dienstboden laten ondersteunen. Laten we nu dadelijk van kleeren verwisselen. Dan gaat ge als verslagen van droefheid met hen door de gangen tot buiten den Tower; aan de poort staat mijn rijtuig, dat zal u terstond voeren naar een eenzame plaats aan de Teems. Daar ligt een boot met twee vertrouwbare mannen; die zullen u onmiddellijk naar een vaartuig roeien dat u wacht en naar Frankrijk brengen

zal. De schipper, een behendig smokkelaar, heeft me beloofd u in het geheim over te voeren. De wind waait uit een gunstigen hoek. Binnen een paar uur zijt ge veilig.

— Maar gij dan, lieve? vraagt de lord. Wat moet er van u worden? Ik kan u hier niet achter laten.

— O, ik blijf, en zal de cipier en de wachters wel zoo lang om den tuin leiden tot gij in veiligheid zijt. Wees gerust, ik zal geen gevaar loopen. Men zal toch een vrouw, die haar man heeft willen redden, geen leed doen! Ik heb geen schuld aan den opstand.

Eerst wilde de lord van dit plan niets weten, maar zijn liefhebbende echtgenoot wist hem eindelijk door haar smeekingen en tranen er toe te bewegen dat hij haar zin deed. Haastig trok de een de kleederen van den ander aan en na een innige omhelzing verlieten zij elkander.

De lord, in vrouwengewaad, met den zakdoek vóór het gezicht en ondersteund door de beide dienstboden, trad buiten den kerker. Niemand der wachters voedde eenige achterdocht; rijtuig, boot en schip werden op hun plaats gevonden en enkele uren later was de edelman op zee en dus in veiligheid.

En de moedige echtgenoot? Al dien tijd zat zij in de halfdonkere cel alleen, en bad God om

een gelukkige uitkomst van de hachelijke onderneming.

Ten laatste trad de cipier binnen en zette het gewone voedsel neer. Hij zag hoe de gevangene met het hoofd in de handen en de ellebogen op de tafel als diep in gepeins zat, en hij dacht:

— Hij bereidt zich voor tot zijn laatste ure, en ik wil hem dus verder niet storen.

Den volgenden morgen vroeg kwamen de gerechtsdienaars, die den lord naar het schavot moesten brengen, waar reeds een groote menigte stond te wachten om de terechtstelling bij te wonen.

Maar wie schetst hun verbazing, toen uit het schemerdonker van de cel een dame te voorschijn trad! De vrouw had nu weer vrouwenkleederen aangetrokken, die een van hare dienstboden meegebracht en achtergelaten had.

Maar terstond werd hun het raadsel opgelost toen de dame tegen hen zeide:

— Mijn man is behouden! God zij geprezen, dat mijn plan gelukt is! Gij zult hem niet kunnen ter dood brengen! Misschien bevindt hij zich op dit oogenblik reeds in Frankrijk! Gaat nu aan den minister vragen wat er met mij gedaan moet worden. Als hij het noodig oordeelt, ben ik bereid om mijn leven voor dat van mijn echtgenoot te geven. Zoo lief heb ik hem.

Groot opzien verwekte deze gebeurtenis in de

hoofdstad. Iedereen roemde de moed, het overleg en de zelfopoffering der jonge vrouw en de regeering wilde haar evenmin leed aandoen.

De deuren der gevangenis werden voor haar geopend en ze spoedde zich naar Calais, waar haar echtgenoot zich bevond.

(De twee laatste verhalen zijn overgenomen uit « *Honderd vertellingen van Schouten* »).